

Türkiye’de gebelikle ilgili web sitelerinin özelliklerinin incelenmesi*

Investigation of characteristics of pregnancy website in Turkey

Deniz Akyıldız¹, Hacer Sare Var²

*Araştırma, 6. Uluslararası 10. Ulusal Ebelik Öğrencileri Kongresinde (19-21 Nisan 2019, Sivas) poster bildirisi olarak sunulmuştur.

Yazar Bilgileri/ Author Information:

¹Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, denizbtm@gmail.com
0000-0001-8548-0485

²Kahramanmaraş Özel Megapark Hastanesi, sarevar4@gmail.com
0000-0002-5044-4027

Anahtar Kelimeler:

Web Sitesi, Gebelik, Web Eğitimi, Ebelik

Key Words:

Web site, Pregnancy, Web Education, Midwifery

Yazışma Adresi/Address for correspondence:

denizbtm@gmail.com

Gönderme Tarihi/Received Date:

20.05.2020

Kabul Tarihi/Accepted Date:

14.10.2020

Yayımlanma Tarihi/Published Online:

01.12.2020

ÖZET

Giriş ve Amaç: Gebelikte sağlık konularında bilgi aramak için web sitelerinin kullanımının oldukça yaygın olduğu bilinmektedir. Birçok kişinin web sitelerinden bilgi aldıkları göz önüne alındığında, mevcut bilgi sağlayan sitelerin içeriklerinin incelenmesi önemli bir konudur. Bu çalışma Türkiye’de gebelik hakkında bilgi, destek sağlamak amacıyla hazırlanmış web sitelerinin niteliği ve bilgi içeriklerini incelemek amacıyla yapılmıştır. **Gereç ve Yöntem:** Araştırma tanımlayıcı tipte olup, Kasım 2018 ve Şubat 2019 tarihleri arasında, Google arama motoruna “gebelik bilgi” ve “hamilelik bilgi” anahtar kelimeleri yazılarak iki farklı arama yöntemiyle ulaşılan, dâhil edilme kriterlerini taşıyan toplam 42 web sitesi ile gerçekleştirilmiştir. Veriler değerlendirme formu ile toplanmış ve verilerinin değerlendirilmesinde sayı ve yüzde hesaplamaları kullanılmıştır. **Bulgular:** Çalışma kapsamına dâhil edilen web sitelerinin çoğunun gebelikte günlük yaşam (%90,5), beslenme (%88) ve emzirme (%78,6) konularını içerdiği, büyük çoğunluğunda reklam içerdiği (%61,9), gizlilik ve etik konuların (%72,3) belirtilmediği saptanmıştır. Sitelerin çoğunun kim tarafından kurulduğunun ve yönetildiğinin belirsiz olduğu (%59,5), sadece %16,6’sının hekim tarafından yönetildiği belirlenmiştir. Bilgi içeriğinde tıbbi terim kullanıldığı (%80,9) ve herhangi bir kaynak gösterilmediği (%95,2) belirlenmiştir. **Sonuç:** Gebelik ile ilgili bilgi sunan web sitelerinin kim tarafından kurulduğunun, yönetildiğinin çeşitlilik barındırdıkları ve çok azının yetkin olan sağlık profesyonelleri tarafından yönetildiği görülmüştür. Sunulan bilgilere yönelik kaynak ve bilgilerin güncelleme tarihinin belirtilmemesi, bilgi içeriğinde tıbbi terim kullanılması, gizlilik ve etik konuların belirsizliği önemli sorunlar arasındadır.

ABSTRACT

Introduction and purpose: The use of websites to search for information on health issues during pregnancy is quite common. Since many people get information from the website, it is important to examine the content of the sites. In this study, information about pregnancy in Turkey, to provide support are conducted to determine the nature and content of information prepared website. **Materials and Methods:** The research is in a descriptive type and was conducted between November 2018 and February 2019, with a total of 42 websites that meet the inclusion criteria, accessed by typing the keywords “pregnancy information” and “pregnant information” into the Google search engine. The data were collected with an evaluation form and number and percentage calculations were used in the evaluation of the data. **Results:** Most of the websites covered daily life during pregnancy (90.5%), nutrition (88%) and breastfeeding (78.6%). The vast majority contained advertising (61.9%), privacy and ethical issues (72.3%) were not specified. It was unclear by whom most of the sites were founded and managed (59.5%), only 16.6% were managed by physicians. Medical term was used in the information content (80.9%) and it was determined that no reference was given (95.2%). **Conclusion:** Who set up and managed sites differed. Few of the sites were run by competent healthcare professionals. Not specifying the source and update date of the information provided, the use of medical terms in the information content, and the ambiguity of confidentiality and ethical issues are among the important problems.

GİRİŞ

Günümüzde meydana gelen teknolojik gelişmelerle birlikte bilgisayar ve internet kullanım oranlarının giderek arttığı bilinmektedir. Ülkemizde Hane Halkı Bilişim Teknolojileri Kullanım Araştırması 2019 yılı sonuçlarında 16-74 yaş grubundaki bireylerin %75,3’ünün internet kullandığı görülmektedir (1).

İnternet kullanım amaçlarının başında, bir konu hakkında bilgi arayışı yer almaktadır. Özellikle sağlık alanında internette bilgi arayışı giderek yaygınlaşmıştır. Kişiler hem kendi sağlığı hem de çevresindeki kişilerin sağlıklarıyla ilgili web siteleri yardımıyla ihtiyaç duydukları bilgilere ulaşabilmektedirler (2,3).

Sağlık alanında bilgi arayışının yüksek olduğu konuların başında gebelik dönemi yer almaktadır (4).

Gebelik döneminde fizyolojik olan ve olmayan birçok değişiklik meydana gelmektedir. Bu durumlar gebe için fiziksel ve ruhsal açıdan rahatsızlık hissi ve şikâyetler oluşturabilmektedir. Bu şikâyetleri azaltmaya yönelik bilgi arayışına girilmekte ve bilgi kaynağı olarak internet yaygın olarak tercih edilmektedir. Gebelikte sağlık konularında bilgi aramak için internet kullanım oranı %70-97 arasında olduğu bildirilmiştir (5-7). Gebelerin sağlık muayenesi öncesi ve sonrasında internette bilgi arayışına girdikleri belirlenmiştir (4,8).

Gebelikte interneti en fazla sağlık bilgisi aramak, edinilen bilgilerin doğruluğunu değerlendirmek, duygusal destek aramak, tavsiye almak tecrübenin paylaşımı ve tartışma forumlarına katılmak amacıyla kullandıkları saptanmıştır (9). Ülkemizde kadınların gebeliklerinde başvurdukları bilgi kaynaklarını belirlemek amacıyla yürütülen nitel bir çalışmada, gebelerin internette gebelik şikâyetleri, egzersiz, doğum, beslenme ve bebek gelişimi konularında bilgi edindikleri görülmüştür (10). İsveç'te 182 gebe ile yürütülen bir çalışmada gebelerin internette fetal gelişim ve doğum konularında, Çin'de 335 gebeyle yürütülen bir başka çalışmada fetal gelişim ve gebelikte beslenme konularında sıklıkla bilgi edinildiği belirlenmiştir (4,13).

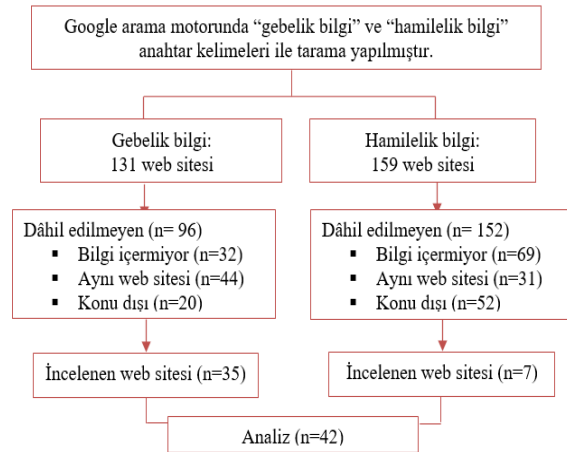
Gebelerin bilgi kaynağı olarak interneti yaygın kullandıkları yapılan çalışmalarla desteklenmektedir. Bu durum gebelerin sağlık profesyoneli olmayan kişiler tarafınca veya güncel olmayan bilgilere ulaşma ihtimallerini ortaya çıkarmaktadır. Yapılan bir çalışmada gebe merkezleri tarafından yürütülen web sitelerinin incelenmiş olup, sitelerin %80'inin en az bir yanlış bilgi içerdiği belirlenmiştir (13). Yine benzer amaçla yürütülen başka bir çalışmada gebelik ile ilgili web sitelerinde yanıltıcı veya yanlış bilgilerin daha çok, kürtaj, erken doğum, meme kanseri ve infertilite konularında olduğu saptanmıştır (14). Türkiye'de gebelerin bilgi edinmek için interneti sıklıkla kullandığı bilinmekte ve gebeliğe yönelik hazırlanmış birçok web sitesi bulunmaktadır. Ancak, bu sitelerin niteliği ve sundukları bilginin içeriği bilinmemektedir.

Bu çalışmanın amacı Türkiye'de gebelik hakkında bilgi ve destek sağlamak amacıyla hazırlanmış web sayfalarının niteliği ve bilgi içeriklerini incelemektir. Bu doğrultuda Türkiye'de gebeliğe yönelik web siteleriyle ilgili şu sorulara yanıt aranmıştır; web siteleri hangi konuları içermektedir, web siteleri kim tarafından kurulmuş ve hedef kitlesi belirlenmiş mi, web sitelerinin eğitim içeriği nitelikleri nasıldır, web sitelerine erişim ve etkileşim nasıl sağlanmaktadır ve web sitelerinin gizlilik ve etik boyutları nasıldır?

GEREÇ VE YÖNTEM

Araştırma, tanımlayıcı tipte tasarlanmıştır. Kasım 2018 ve Şubat 2019 tarihleri arasında, <http://www.google.com.tr/> arama motoru aracılığı ile gebelik ile ilgili bilgi veren web sitelerine ulaşılarak yapılmıştır. Araştırmanın evrenini, araştırmanın yürütüldüğü tarihler arasında Google arama motoruna "gebelik bilgi" ve "hamilelik bilgi" anahtar kelimeleri yazılarak iki farklı arama yöntemiyle ulaşılan gebelik ile ilgili 290 web sitesi oluşturmaktadır. Örneklemi ise gebelik konusunda bilgi içeren ve araştırmaya dâhil edilme kriterlerini taşıyan 42 web sitesi oluşturmaktadır. Çalışmanın dâhil edilme kriterleri web sitesinin dilinin Türkçe olması ve gebelik konularında bilgi içermesi olup, bu özelliklere sahip olmayan sitelerin dışlanması hedeflenmiştir.

Yapılan taramalar sonucunda "gebelik bilgi" ile ilgili 131 ve "hamilelik bilgi" ile ilgili 159 web sitesine ulaşılmıştır. Bu sitelerin linkleri kayıt altına alınmış ve çalışmaya dâhil edilme açısından sonrasında incelenmiştir. Yapılan incelemede 101 linkte gebelik konusunda bilgi içermediği, 75'inde aynı web sitesine erişim sağlandığı ve 72'si içeriğin bir paragraftan daha kısa olması, kitap veya tıbbi ürün tanıtımı amaçlı veya içeriğinin gazete haberi niteliğinde olması nedeni ile konu dışı olarak belirlenip araştırmaya dâhil edilmemişlerdir. Sonuç olarak araştırmanın örnekleme toplam 42 web sitesi araştırma dâhil edilmiştir (Şekil 1).

Şekil 1: Araştırmanın Yürütülme Sürecine Ait Diyagram

Çalışma verileri araştırmacılar tarafından ilgili literatür bilgileri ışığında hazırlanan 27 sorudan oluşan değerlendirme formu ile toplanmıştır (13-15). Bu sorular, Freda (2002)'nin web sitelerinin sağlık eğitiminde kullanılması için gerekli olan kriterleri incelemeye yönelik belirlediği soruları içermektedir (15). Buna ek olarak değerlendirme formu web sitelerinin konu alanı ve içerikleri, web sitesi hedef grubu, kim ya da kimler tarafından yönetildiği, katılımcılardan

geri bildirim alınma durumu, bilimsel kaynaktan yararlanılma ve eğitim içeriğini incelemeye yönelik sorular yer almaktadır.

Araştırmacılar tarafından geliştirilen değerlendirme formu, Ebelik ve Hemşirelik alanında görev yapan 10 öğretim üyesine uzman görüşü için sunulmuştur. Öğretim üyelerinin görüşleri Lawshe tekniğiyle değerlendirilmiş, hazırlanan tüm soruların uygun olduğu sonucuna varılmış, önerilere dayalı ek iki soru eklenerek forma son şekli verilmiştir. Web sitelerinin incelenmesi iki araştırmacı tarafından hazırlanan form kullanılarak ayrı ayrı yapılmıştır. Yapılan incelemelerden sonra bulgular karşılaştırılmış, saptanan farklılıklar durumunda ilgili site iki araştırmacı tarafından birlikte incelenmiştir.

Araştırma verileri SPSS 21,0 paket programında analiz edilmiştir. Araştırma verilerinin değerlendirilmesinde sayı ve yüzde hesaplamaları kullanılmıştır.

BULGULAR

İncelenen web sitelerine ait gebelikle ilgili konu içerikleri Tablo 1'de sunulmuştur. Sitelerin %90,48'inde gebelikte günlük yaşam, %88,10'unda gebelikte beslenme ve %78,57'sinde gebeliğin oluşumu konularında bilgi yer almaktadır (Tablo 1).

Tablo 1. Web Sitelerinin Konu Alanı ve İçeriklerinin Dağılımı (n=42)

Konu Alanı ve İçerikleri	n	%
Üreme organı anatomi/fizyolojisi	9	21,4
Gebeliğin oluşumu	33	78,6
Gebeliğin tanılanması ve testler	29	69,1
Gebelik gelişimi (periyodik)	31	73,8
Gebelikteki fizyolojik değişiklikler	32	76,2
Gebelikte ilaç kullanımı ve teratonojikler	16	38,1
Antenatal Dönem*		
Gebelikte beslenme	37	88,1
Gebelikte günlük yaşam	38	90,5
Fetal sağlığın değerlendirilmesi	12	28,6
Gebelikteki riskli durumlar	30	71,4
Gebelikte cinsellik	26	61,9
Gebelikte ruh sağlığı	23	54,8
Gebelikte egzersiz	29	69,1
Gebelikte aşılar	6	14,3

* Birden fazla seçenek işaretlenebildiği için, veriler katlanmıştır.

İncelenen sitelerde gebelik dönemindeki bilgilere ek olarak gebelikle ilişkili intrapartum ve postpartum

dönemlerine ait bilgiler de yer almaktadır. İntrapartum dönemle ilgili en çok bilgi verilen ilk üç konu doğum yöntemleri (%69,05), doğum çantası hazırlama (%66,67) ve doğumun başlama belirtileri (%30,95) olarak belirlenmiştir. Postpartum dönemde ise en fazla anne sütü ve emzirme (%78,57) konusunda bilgi verildiği saptanmıştır (Tablo 2).

Web sitelerinin çoğunda (%59,52) kişi ve kurumlara dair bilgilerin yer almadığı belirlenmiştir. Bilgi içeren sitelerin ise, %9,52'sini kar amacı gütmeyen kurum/kuruluşlar, %16,67'sini hekim, %11,90'ını ise mesleği belirsiz kişilerce kurulup yönetildiği belirlenmiştir (Tablo 3).

İncelenen web sitelerinin %16,67'sinde hedef kitleye dair bilgi yer almaktadır (Tablo 4). Bu sitelerin hepsi hedef kitlesini "gebe/hamile" olarak belirtmiştir. Web sitelerinin %57,15'inin eğitim içeriği belirli bir sıra ile verilmiştir. Sitelerin tamamı yazılı bilgi içerirken buna ek olarak %35,71'i video ile de bilgi sunmaktadır. Ayrıca sitelerin %69,05'i bilgileri görsel içerikle de desteklemektedirler (Tablo 4). İncelenen web sitelerinin eğitim içerikleri incelendiğinde sitelerin büyük çoğunluğunda (%80,95) tıbbi terim kullanıldığı belirlenmiştir. Web sitelerinin %4,77'sinin verilen bilgilerle ilgili kaynak gösterdiği ve %95,24'ünün gebelik dışında bir ya da birden fazla konu içerdiği görülmektedir (Tablo 4). Gebelik dışında konu içeren sitelerin 5'i infertilite, 2'si jinekoloji, 9'u çocuk bakımı, 5'i güzellik ve moda, 3'ü astroloji, 4'ü yemek tarifleri ve 12'si haberler, magazin gibi gündem konuları hakkında bilgi içeriyordu (Tablo 4)

Tablo 2. Web Sitelerinde Yer Alan Ek Konuların Konu İçeriklerinin Dağılımı (n=42)

Web Sitesi Konu Alanı ve İçerikleri	n	%
Doğum yöntemleri	29	69,05
Doğum çantası hazırlama	28	66,67
Doğumun evreleri	8	19,04
İnapartum Dönem*		
Epizyotomi	9	21,42
Sancı	11	26,19
Anestezi	6	14,28
Doğumun başlama belirtileri	13	30,95
Doğumda uygulanan nefes teknikleri	7	16,66
Postpartum Dönem*		
Anne sütü ve emzirme	33	78,57
Yenidoğan bakımı	27	64,29
Anne bebek ilişkisi	16	38,1
Aile planlaması	17	40,48

* Birden fazla seçenek işaretlenebildiği için, veriler katlanmıştır.

Tablo 3. Web Sitelerinden Sorumlu Kişi/Kurum/Kuruluşların ve Hedef Kitle Dağılımları

Özellikler	n	%
Web sitesinin kurucusu belirtilmiş mi?	Hayır	25 59,52
	Evet	17 40,48
Web sitesini kuran/yöneten kişi	Kurum/kuruluş	4 9,52
	Hekim	7 16,67
	Sağlık profesyoneli olmayan kişi	1 2,38
	Mesleği belirsiz kişi	5 11,9
	Tıp fakültesi öğrencisi	1 2,38
Web sitesi hedef kitlesi belirtilmiş mi?	Hayır	35 83,33
	Evet	7 16,67

Tablo 4. Web Sitelerinin Eğitim İçeriği Özelliklerinin Dağılımı

Özellikler	n	%
Eğitimin içeriği belirli bir sıra ile verilmiş mi?	Hayır	18 42,9
	Evet	24 57,2
Eğitim içeriği özelliği nasıl?*	Yazılı bilgi	42 100
	Video	15 35,7
Yazı karakteri okunabilecek büyüklükte mi?	Hayır	2 4,76
	Evet	40 95,2
Eğitim içeriğinde tıbbi içerikli terimler bulunuyor mu?	Hayır	8 19,1
	Evet	34 81
Eğitim içeriği görsel olarak desteklenmiş mi?	Hayır	13 31
	Evet	29 69,1
Web sayfasında verilen bilgiler için kaynak gösterilmiş mi?	Hayır	40 95,2
	Evet	2 4,77
Eğitim içeriği gebelik dışında bir konu içeriyor mu?	Hayır	2 4,76
	Evet*	40 95,2

*İnfertilite (n=5), jinekoloji (n=2), çocuk bakımı (n=9), güzellik ve moda (n=5), astroloji (n=3), yemek tarifleri (n=4), haberler, magazin gibi gündem konuları (n=12)

Web sitelerinin %97,61'inin erişiminde üyelik gerekmiyep, herkes tarafından erişilebildiği, %90,48'inin katılımcılardan geri bildirim almadığı görülmüştür (Tablo 5). Sitelerin çoğunluğu (%61,90) katılımcılara web cam ya da e-mail imkânı sağlarken, küçük bir bölümünde (%9,52) forum özelliğinin olduğu belirlenmiştir (Tablo 5).

Çalışmaya dâhil edilen sitelerin %80,95'inde kuruluş amacına dair bilgiye rastlanmamıştır. Yine sitelerin %80,95'i maddi destekçisinin olduğunu bildirirken, %61,90'ı reklam içermektedir. Sitelerin %52,38'inde gizlilik ve etik konularına dair bilgiye yer verildiği belirlenmiştir (Tablo 5).

Tablo 5. Web Sitelerinin Erişim, Etkileşimine Dair ve Sahip Olduğu Bazı Özellikler

Özellikler	n	%
Siteye ulaşılabilirlik nasıl sağlanmakta?	Herkese açık	41 97,6
	Üyelik gerekli	1 2,39
Katılımcılardan geri bildirim alınıyor mu?	Hayır	38 90,5
	Evet	4 9,52
Web cam/e-mail imkânları sağlanmış mı?	Hayır	16 38,1
	Evet	26 61,9
Web sitesinin forum özelliği mevcut mu?	Hayır	38 90,5
	Evet	4 9,52
Adres, telefon ve faks numaraları belirtilmiş mi?	Hayır	22 52,4
	Evet	20 47,6
Sitenin kuruluş amacı belirtilmiş mi?	Hayır	34 81
	Evet	8 19,1
Sitenin kurulum ve yönetiminde maddi destek alınmış mı?	Hayır	34 81
	Evet	8 19,1
Site reklam içeriyor mu?	Hayır	16 38,1
	Evet	26 61,9
Web sitesi gizlilik ve etik konuları belirtilmiş mi?	Hayır	20 47,6
	Evet	22 52,4

TARTIŞMA

Bu çalışmada Türkiye'de gebelik hakkında bilgi ve destek sağlama amacıyla hazırlanmış web sitelerinin niteliği ve bilgi içeriklerinin incelenmiştir. Çalışma bulguları Türkiye'deki gebelik ile ilgili web sitelerinin durumunu ortaya koyan ilk çalışma olması bakımından önemlidir. Sitelerin çoğunda gebelikte günlük yaşam, gebelikte beslenme, gebeliğin oluşumu, doğum yöntemleri, doğum çantası hazırlama, doğumun başlama belirtileri, anne sütü ve emzirme konularında bilgiler yer almaktadır. Ülkemizde yürütülen bir çalışmada gebelerin internetten egzersiz, beslenme, doğum eylemi, doğum videosu, cilt lekeleri ve bebek gelişimi konularını araştırdıkları bildirilmiştir (10-12). Bu sonuçlara dayalı olarak ülkemizde gebelerin araştırdığı konularla, gebelere bilgi sağlayan web sitelerinin içeriklerinin benzer olmasının yanı sıra farklılıklar da olduğu görülmektedir. Web siteleri konu içerikleri planlanırken gebelerin bilgi gereksinimlerinin dikkate alınmasıyla sitelerin etkinliğinin artacağı düşünülmektedir.

Web sitelerinin çoğunda kim tarafından kurulup yönetildiğine dair bilgilerin yer almadığı ve bir bölümünün ise mesleği belirsiz kişilerce kurulup yönetildiği belirlenmiştir. Buna karşın web sitelerinin sağlık eğitiminde kullanılması için taşınması gereken kriterler arasında web sitesinin sağlık alanında uzman kişiler, güvenilir kuruluşlar tarafından hazırlanmasının yer aldığı görülmektedir (15,17). Bu duruma bağlı olarak Türkiye'de gebelik konusunda bilgi içeren

sitelerin çoğunun gebelere bilgi vermek açısından uygun olmadığı söylenebilir.

İncelenen web sitelerinin eğitim içerikleri incelendiğinde sitelerin büyük çoğunluğunun tıbbi içerikli terim kullandıkları belirlenmiştir. Benzer şekilde ülkemizde yürütülen meme kanseri ile ilgili web sayfalarının incelendiği bir başka çalışmada da, web sitelerinin bilgi içeriğinin tamamına yakınının tıbbi bilgi içerdikleri bildirilmiştir (18). Bu bulgu sağlıkla ilgili web siteleri hazırlanırken tıbbi terimlerin yaygın kullanıldığını ortaya koymakta ve bu durumun bilginin anlaşılabilirliğini azalttığı düşünülmektedir.

Web sitelerinin büyük çoğunluğunun verilen bilgilerle ilgili kaynak göstermediği görülmektedir. Buna karşın sağlıkla ilgili web sitelerinde yer alan bilgiler için kaynak gösterilmesi ve düzenli olarak güncellenmesi gerektiği bildirilmiştir (15,17). Bu duruma bağlı olarak Türkiye'de gebelikle ilgili bilgi içeren web sitelerinin bilgilerinin güvenilir olmadığını söylenebilir.

Bu çalışmada, incelenen web sayfalarının yaklaşık yarısında gizlilik ve etik konularına dair bilgiye yer verilmediği görülmektedir. Bu durum kişisel bilgi ve verilerin nasıl korunacağını açıklanmadığı göstermektedir. Benzer şekilde Ursavaş ve İnan (2019), sağlık alanında 16 web sitesini inceledikleri çalışmalarında da kişisel bilgi ve verilerin nasıl korunacağını açıklanmadığı bildirilmiştir (18). Bu durum sağlıkla ilgili bilgi verilen web sayfalarının etik ilkelere yeterince dikkat etmediğini göstermesi bakımından önemlidir.

Bu araştırmanın bazı sınırlılıkları bulunmaktadır. Birincisi, birçok web sitesinde gebelik konusunda bilgi verilmesine rağmen, çalışmaya sadece gebelik konusunda bilgi içeren web siteleri dâhil edildiği için diğer siteler incelenmemiştir. İkincisi, bu araştırmaya sadece ulaşılabilen web siteleri dâhil edilmiştir ve sonuçlar sadece örnekleme alınan web sitelerini temsil etmektedir.

SONUÇ

Türkiye'de gebelikle ilgili web sitelerinin incelendiği bu çalışmada; sitelerin büyük çoğunluğunun kim tarafından kurulduğunun belirsiz olduğu, çoğunda tıbbi içerikli terim kullanıldığı, kaynakçaya yer verilmediği, etik ve gizlilik ilkelerin açıklanmadığı belirlenmiştir. Bu sonuçlar Türkiye'deki gebelikle ilgili web sitelerinin, web sitelerinin sağlık eğitiminde kullanılma kriterlerinin çoğunu taşımadığı ortaya koymaktadır. Bu sonuçlara dayalı olarak, sağlık profesyonelleri ve akademisyenlerin gebelikle ilgili web siteleri kurmaları, site kurarken sağlık eğitiminde kullanılma kriterlerini göz önünde bulundurmaları, akademik çalışma için kurulan web sitelerinin çalışma sonrası da bilgi sağlayacak şekilde sürdürülebilir planlanması, kişilerin web sitelerinden bilgi alırken dikkat etmesi gereken hususlar konusunda bilinçlendirilmesi önerilmektedir.

KAYNAKLAR

1. Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK). (2019). Hanehalkı Bilişim Teknolojileri Kullanım Araştırması, Erişim tarihi: 24.05.2020. http://www.tuik.gov.tr/PreTablo.do?alt_id=1028#.
2. Demir, Y., Gözüm, S. (2011). Sağlık eğitiminde yeni yönelimler; Web destekli sağlık eğitimi. DEUH FED, 4(4), 196-203.
3. Özer, Ö., Şantaş, F., Budak, F. (2012). Sağlık web sitelerinin kullanım düzeylerinin incelenmesi: Örnek bir uygulama. Gümüşhane Üniversitesi İletişim Fakültesi Elektronik Dergisi, 1(4), 137-149.
4. Gao, L. L., Larsson, M., & Luo, S. Y. (2013). Internet use by Chinese women seeking pregnancy-related information. Midwifery, 29(7), 730-735.
5. Oscarsson, M. G., Medin, E., Holmström, I., & Lendahls, L. (2018). Using the internet as source of information during pregnancy-a descriptive cross-sectional study among fathers-to-be in Sweden. Midwifery, 62, 146-150.
6. Narasimhulu, D. M., Karakash, S., Weedon, J., & Minkoff, H. (2016). Patterns of internet use by pregnant women, and reliability of pregnancy-related searches. Maternal and Child Health Journal, 20(12), 2502-2509.
7. Bert, F., Gualano, M. R., Brusaferrro, S., De Vito, E., De Waure, C., La Torre, G., ... & Siliquini, R. (2013). Pregnancy e-health: a multicenter Italian cross-sectional study on Internet use and decision-making among pregnant women. J Epidemiol Community Health, 67(12), 1013-1018.
- 8.
9. Song, H., Cramer, E. M., McRoy, S., & May, A. (2013). Information needs, seeking behaviors, and support among low-income expectant women. Women & Health, 53(8), 824-842.
10. Koyun, Ö. Ü., Kesim, Ö. Ü. Gebelikte karar vermeye internetin etkisi: Sistematik bir inceleme, 3. Uluslararası Bilimsel Araştırmalar Kongresi Bildiri Kitabı, Kozaklı-Neveşehir 9-12 Eylül 2018; ss 9-21.
11. Batman, D. (2018). Gebe kadınların gebelikleriyle ilgili araştırdığı konular ve bilgi kaynakları: nitel bir çalışma. Kocaeli Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi, 4(3), 63-69.
12. Yenal, K., Okumuş, H., Sevil, Ü. (2010). Web ortamında interaktif-antenatal danışmanlık ile gebeliğe ilişkin bilgi gereksinimlerinin incelenmesi. DEUH FED, 3(1), 9-14.
13. Larsson, M. (2009). A descriptive study of the use of the internet by women seeking pregnancy-related information. Midwifery, 37(2), 14-20.
14. Bryant-Comstock, K., Bryant, A. G., Narasimhan, S., & Levi, E. E. (2016). Information about sexual health on crisis pregnancy center web sites: Accurate for adolescents?. Journal of Pediatric and Adolescent gynecology, 29(1), 22-25.
15. Bryant, A. G., Narasimhan, S., Bryant-Comstock, K., & Levi, E. E. (2014). Crisis pregnancy center websites: information, misinformation and disinformation. Contraception, 90(6), 601-605.
16. Çapık, C., Gözüm, S. (2012). The effect of web-assisted education and reminders on health belief, level of knowledge and early diagnosis behaviors regarding prostate cancer screening. EJON, 16(1), 71-77.
17. Umut, A. L., Madran, R. O. (2004). Web tabanlı uzaktan eğitim sistemleri: Sahip olması gereken özellikler ve standartlar. Bilgi Dünyası, 5(2), 259-271.
18. Freda, M. C. (2002). Perinatal patient education a practical guide with education handouts for patients. Lippincott Williams and Wilkins.
19. Ursavaş, F. E., İnan, F. Ş. (2019). Meme kanseriyle ilgili türkçe web sitelerinin özelliklerinin incelenmesi. DEUH FED, 12(2), 93-99.